

1941.

14036040
010-1100231

თქტომბრული

შეზარებული ვიდეო

1941

1

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ოქტომბრული

წლიწლი მითითება

10 ნოემბერი №1
1941 წ.

გამომცემლობა „საბლიტბაში“

საბავშვო საყმაწვილო ჟურნალი მცირე ასაკის ბავშვთათვის

საბავშვო საყმაწვილო ჟურნალი მცირე ასაკის ბავშვთათვის
საბავშვო საყმაწვილო ჟურნალი მცირე ასაკის ბავშვთათვის
„ОКТОБРЕЛИ“ ЕЖЕМЕСЯЧНЫЙ ЖУРНАЛ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА ЛКСМ ГРУЗИИ

შენახოსი

✓ 1. გიორგი ჭანიშვილი — საახალწლო შეხვედრა (ლექსი)	33
2. მანო მათიაშვილი — ლენინი ბავშვებთან (ლექსი)	1
3. ბარბი — განმათავისუფლებელი ვალოდია (მოთხრობა, თარგმანი ლ. კარაპეტეიანისა)	2
✓ 4. გიორგი კახიანიძე — თოვლი (ლექსი)	3
5. ნინო ნაჭავიძე — თიკანი ბაკი-ბუცი (მოთხრობა)	4
✓ 6. ილია სიხარულიძე — მთიანეთის ომარი (ლექსი)	5
7. ლავროსი ვიშინაძე — შეგობრები (მოთხრობა)	6
✓ 8. იანა კუპალა — ნანა (ლექსი, თარგმანი იასაშვიანისა)	7
✓ 9. სპირტი (ა. ნახუტაშვილი) — ნიშა დაიკარგა (მოთხრობა)	9
10. თეიმურაზ ჯანდუღაშვილი — ზამთარი (ლექსი)	10
✓ 11. სანდრო ჟღერტი — სძინავს ირას (ლექსი)	13
12. ი. ზინველი — დაძირული ქალაქი (ნარკვევი)	14
13. ნატო ჩუბინიძე — ქუნწი მდღიარი და მუშა (არაკი)	15
14. თამარ ზამბარაშვილი — მურთა და ბავშვები (ნოტი) გაჩუქანს მე-3 გვ.	16
15. რაფა თაბუაშვილი — ზამთრის მოსულა (ლექსი)	გვ. 4

ჟურნალის მხატვრობა ექუთუხის მხატვარ — გ. ასყურავას
გაჩუქანის მხატვრობა შესრულებულია მხატვარ — ს. განაშვილის მიერ

პ.მ.გ. რედაქტორი **ლ. შიშინაძე**

გადაეცა წარმოებას 4/1-41 წ.
სელმოწერილია დისაბუქდალ 27/1-41 წ
ნიშნითა რაოდენობა 88. 704
ქალღდის ზომა 62X92
ფორმათა რაოდენობა 20 გვ. 91/1X14
თ 1992 შეფ. (Заказ) 44 ტარაჟი (Тиража) 13060

087.1/65

ჩვენი

სახალწლო მეხვედრა

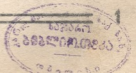
ბიოგრაფიული

თენდება! რა საბურთი
ახალი წელიწადია!
შოდის და მოყრინამულობს,
მოუსხარია, ცხადია,
ჩვენც, ბაღღებს, მისი მესვედრა
უკვლასე შეტად გეწადია!

ახალა წელი, საღამო!
მობრძანდი, შენი გულინა!
აქ არ მოგაწუენს არაფინ,
ღკან დარი გაზაფხულისა!

თაგს მოგაწონებს ნაძვისსე
ტანადობით და სასითა,
ფერიასა ჰგავს ფერსულში
ფერების სიცასცასითა.

ისწრაფე! ჩვენკენ ისწრაფე!
გებასრე შენი ნახუითა,
„ფრიადებს“ შემოგატებუბთ,
აგავსებთ სიაშაუითა
და კვლასც ჩავიტებარუხებთ
ჩვენებურ კოწინახუითა!

ლენინი ბავშვებთან

ლენინს უყვარდა ბავშვები,
თავს ველეობდა პატარებს.
ამბობდა: მათთან თამაში
კულის მისხლისებს, მასხარებს.

ესმარებოდა სწავლაში
ცელქ ბიჭებსა და გოგოებს,
დაჰყავდა ტყეში, მინდორში
და ერთად კრეფდნენ სოკოებს.

ზანო მათიანუშილი

განმათავისუფლებელი ვალოდია

ბ რ ა ხ ი

თარგმანი სომხურიდან ზ. ჯაბაშვილისა.

აზაფხული იყო. მისის მზე მხიარულად იღიმებოდა. პატარა ვალოდია სახლიდან გამოვარდა, ბაღში შევიდა. ყაყაჩოები წითელ ქულებს არხვედნენ მსუბუქი ქარისაგან, თითქოს სალამს აძლევდნენ ვალოდიას. მან ყვავილები დაკრიფა, მერე მწვანე ბალახზე დაჯდა. უცებ ზევიდან მოესმა ფრინველების გალობა. ვალოდია აღტაცებით უსმენდა. „ოჰ, რა კარგია!“ — ამბობდა თავისთვის. მაგრამ ცოტა ხნის შემდეგ ვალოდია იფიქრა: „ღიახ, კარგია; მაგრამ... მაგრამ...“

ვალოდია უცებ წამოხტა და სახლისაკენ გაიქცა. აივანზე შეხვდა დედა, მაგრად ჩაიკრა ის.

— დედიკო, იცი, რა არის? — უთხრა მან, მოლიმარე თვალებით უცქეროდა დედას: — მე ძლიერ მიყვარს ფრინველები, გთხოვ ფული მომცე... ბაზარში უნდა წავიდე, ჩიტები ვიყიდო.

— ჩიტები? — ჰკითხა დედამ და მიუალერსა ვალოდიას. — კარგი, მოგცემ. ჯიბიდან ამოიღო ფული და ხელში ჩაუღო.

ვალოდია დააქვერდა ფულს და ძლიერ გაეხარდა. მან გუნებაში იანგარიშა და დარწმუნდა, რომ ამ ფულით შეეძლო ბევრი ფრინველი ეყიდა... რა გინდოდა, რომ იქ არ ყოფილიყო: იაღონები, სკვინჩები და სხვა ლამაზი ჩიტები...

მან დიდხანს აღარ იფიქრა, გაიქცა ბაზრისაკენ. ერთი საათის შემდეგ დაბრუნდა დაღლილი, ოფლიანი, ხელში

ვალოდია ეჭირა, რომლებმაც სხვადასხვა ფრინველები დახტოდნენ.

ვალოდია მალევე გამოწყვიტა აივანზე, მერე ხმაურით შეირბინა სახლში და თავის დაძმებს დაუძახა:

— ჩქარა გამოდით, რომ იცოდეთ, რა უნდა გიჩვენოთ! უნდა გავათავისუფლო დამწყვედეული!

ბავშვები გამოცვივდნენ აივანზე, არ იცოდნენ, რა უნდა ექნა ვალოდიას. მათ უკან გამოჰყვა დედაც.

ვალოდია რიგრიგობით იღებდა ვალიებს და კარებს აღებდა, ათავისუფლებდა თავის ნაყიდ ფრინველებს...

ფრინველები აღიოდნენ ჰაერში და გახარებულნი მიფრინავდნენ, რომ განთავისუფლდნენ ვალიებიდან.

ბავშვები მხიარული ძაბილით შემოეხვივნენ ვალოდიას, თან განთავისუფლებულ ფრინველებს უცქეროდნენ.

ვაშა, ვალოდია! — იძახდნენ ისინი, დედამ აყოცა ვალოდიას.

— მე ძლიერ მიხარული ვარ, რომ გავათავისუფლე დამწყვედეული ფრინველები, — თქვა ვალოდია, — როდესაც გავიზრდები, უნდა გავათავისუფლო დამწყვედეული, დატუსაღებული ხალხი... ეს პატარა ვალოდია ვლადიმერ ილიას-ძე ლენინი იყო, რომელიც გაიზარდა და ხალხი მართლაც გაათავისუფლა მონობისაგან.

მორთულობა

რახანია ყვაილები
 მომლიმარი თვალი არ ჩანს,
 რახანია ბალში ხეებს
 არ აცვიათ მწვანე ფარჩა.
 მოურთველნი დასცქერიან
 მშობელ მიწას, გულით კეთილს,
 თვალს გამვლელებს არიდებენ,
 თან რცხვნიათ ერთმანეთის.
 ჩვენ მორთულნი რომ დავდივართ,
 წარბებს ხრიან, გული სწყდებათ;
 გული სწყდებათ, როცა ფისოც
 უდარდელად ცეცხლთან თება.
 ყურში ხშირად თივაში წევს,
 თავს ღრუტუნაც არ გრძნობს ცუდად;
 მთები თეთრად შეიშოსა,
 ამ ხეებსაც მორთვა უნდათ.
 მაგრამ, აი, ცა მიწისკენ
 გზავნის უხვად თოვლის ფანტელს

და პატარა სოფლის ზამთარს
 მშვენებას და ლაზათს ჰმატებს.
 მოდის თოვლი, სუფთა თოვლი,
 ეზოები თეთრდებიან,
 ეს ფარფატა ფანტელები
 ცის და ზამთრის პეპლებია,
 ხის ტოტებზე ისე ჩანან,
 თითქოს თეთრი კვირტებია;
 მოდის თოვლი, სუფთა თოვლი,
 და ხეები ირთვებიან.
 უხარიათ, უმადლიან
 ცას მშობლიურს, გულით კეთილს...
 მგზავრს თამამად შეხედავენ,
 არც შერცხვებათ ერთმანეთის.
 თვალებს ართობს, გულს ახარებს
 მადლიანი თოვლის მოსვლა,
 აღრე თეთრად მთა მოირთო,
 ახლა ბარიც შეიშოსა.

თქანი ბუკი-ბუკი

6168 6111013

ელქი თიკანი იყო ბატარა ბაკიბუკი. დიდიდან საღამომდე მოსვენება არ იყო იმისაგან: დაღუნავდა თავს, გაიქცეოდა, დაეტაკებოდა რქებით, ვინც უნდა ყოფილიყო. მთელი დღე ასე ებრძოდა ყველას.

—კარგი, გეყოფა, მომშორდი, თიკანო! — უთხრა კვიცმა. — შენთან თამაშობა არ შეიძლება. რად ირქინები?

თიკანმა არ დაიშალა და ისევ ეცა რქებით. კვიცმა დაიჭიხვინა და გაიქცა მინდორში.

თიკანმა ხბო დაინახა, ახლა იმისავენ გაიქცა და შესძახა:

—მოდი, ბოჩოლა, ვითამაშოთ!

—ვითამაშოთ, — უთხრა ხბომ.

დაღუნა თავი თიკანმა და ეშგერა ხბოსაც. ხბომ დაიბღავლა, ასწია კული და გაიქცა.

გიშერა ძაღლსაც წაეჩხუბა თიკანი. გიშერაც გაიქცა.

ღარჩა მარტოკა თიკანი, ღარბოდა ეზოში გაბრაზებული, აცანცარებდა წვერს და ყვიროდა:

—რა ავები არიან, სულ მარტოდ მიმარტოვეს! არავის არ ვეცოდები, არავის

ვუყვარვარ! ახლა მოწყენილი უნდა ვიყო აქ მარტოკა... მე იმათ ვაჩვენებ სეირს! აბა, მოვიდნენ!

ყვემა უყურა, უყურა ხიდან და ბოლოს გადმოსძახა:

—ეჰ, თიკანო ბაკიბუკო, სულ შენი ბრალია, ჩემო კარგო: რად აჯავრებ ყველას?!

და თიკანი წვერცანცარა, მოჩხუბარი ბაკიბუკი, დადის, ბრაზობს, იმუქრება, ისმის მისი ბაქიბუკი.

მეომარი მამარი

ილია სინაგულიძე

— ომარ, აქ მო, აქ მო, ჩემთან!
 აი, ნახე, რა გოეიდე:
 ჰა, ქვეშისი, ტყვიამურქვეფი,
 აგერ სმალდი, თოფი კიდევ!
 შემოირტევი სმალდი წელსე,
 თოფი მხარზე გადაიკიდე!
 — დედი, ცხენიც ჩემი არის?
 — შენი არის, შეილო, შენი!
 შემოახტი! აი ასე!
 როგორ გშეენის, როგორ გშეენის!
 — რა კარგი ხარ, დედიკონა,
 გენაცვალე კულში!
 მე რომ დიდი, დიდი, დიდი
 გაუიზრდები გუშინ,
 შენ კამუეტებს გოეიდი და
 კიდევ დედაფალას,

აი ისეთს, რომ დავჭეზა,
 თვალს რომ სუჭავს, მაღაფს!
 დედი, ცხენი გავაჭენო?
 — ჰო, მაშ!
 — აჩუ, აჩუ, ცხენო! —
 მიაჭენებს ცხენს მსედარო,
 რა უოჩაღად, რა მხედ არის!
 ღობის ძირში განდა სწრაფად
 და ჯინჯარი სულ ავაფა,
 გადახტა ღობეს, უორეს,
 დაურია ბატებს, ღორებს...
 „მებროლი ვარ, მეომარი!“ —
 სმალს იქნევს და იმეორებს;
 ჩაუქროლა თაჯის ტოლებს:
 ოთარს, მზიას და თინიას,
 გაიძახის: „მებროლი ვარ,
 ბატის აღარ მეშინია!“
 დედან უთხრა: „სულ გავრეკე
 ბატები და თიკები,
 როცა დიდი გაუიზრდები,
 ბუდიონი ვიქნები!“
 დედამ ჰკითხა: „მეომარი
 უნდა კახდე, არა, შეილო?“
 — მაშ! მაშ! უნდა მოვეწონო
 ბუდიონს და უორომილოვს!

მეგობრები

ლავანთი ჟიჟინაძე

ურამი სანამ სკოლაში შევიდოდა, სულ სკოლაზე ოცნებობდა. ეხვეწებოდა დედას, მამასაც ეხვეწებოდა: სკოლაში როდის წაძიყვანთო.

ექპარტობდა ანა-ბანას შესწავლა გურამს. სხვები რომ კითხულობდნენ წიგნს, ისიც ყურსკეტიტა კურდღელივით მიუცუტკდებოდა, ყურს უგდებდა სხვის კითხვას. ნატრობდა: როდის ვიქნები დიდი, რომ მეც შემემძლოს წაკითხვაო. მაგრამ საყვარელი მამიკო ეუბნებოდა:

—ჯერ პატარა ხარ, გაიზრდები, დრო მოგივა და მაშინ წახვალო.

—გაზრდილი ვარ... აი, რამხელა ვარ! — იყინჩებოდა გურამი.

მამა მაშინ ახლოს დაისვამდა, მოყვებოდა ზღაპარს. ვინ იცის, რამდენჯერ უამბნია „ნაცარქექია“, მაგრამ მაინც გაიძახოდა გურამი: კიდევ მითხარი „ნაცარქექიას“ ზღაპარი, კიდევ მითხარო. ამ ტყბილ ზღაპრებში გავიდა დრო.

საბავშვო ბაღიდან გურამი სკოლაში გადააგზავნეს. ახლა ხომ გურამის სიხარული მთლად აუწერელი გახდა. პირველად რომ უნდა წასულიყო სკოლაში, იმ დამით, მგონი, სულ არ სძინებია. დედა რამდენიმეჯერ გააღვიძა, არ მოასვენა, ადრე სურდა სკოლაში წასვლა.

დილით მართლაც ადრე მივიდა გურამი სკოლაში, ეგონა ნაცრობს ვერავის ნახავდა, უკვირდებოდა მოწაფეებს, მაგრამ უცებ შემოესმა ხმა:

—გურამ, გურამ!

თავის სახელი რომ გაიგონა, უცებ გაიხედ-გამოიხედა...

— ნოდარ! — შესძახა გურამმაც და მიიბრინა ამხანაგთან.

იმ დღეს ზარის დარეკამდის სულ ერთად იყვნენ. გაკვეთილი რომ დაიწყო, მასწავლებელი სიმაღლის მიხედვით სვამდა მოწაფეებს მერხებზე.

გურამი და ნოდარ ჩუმად ელაპარაკებოდნენ ერთმანეთს: ხომ თანატოლი ვართო? ამათი ჯერიც დადგა. მასწავლებელმა ორივენი ფეხზე დააყენა, მერე ისევ ერთ მერხზე მოათავსა ისინი.

ამის შემდეგ სულ ერთად სხედან. გურამსა და ნოდარს არც დაკლება ჰქონდათ და არც დაგვიანება. გავიდა ერთი მეოთხელი. ორივე ფრიადოსანი გამოვიდა, ორივენი გულდასმით უგდებდნენ ყურს მასწავლებელს. ხანდახან ზოგიერთი მოწაფე იგვიანებდა, ამიტომ მასწავლებელმა გამოაცხადა:

—სიას რომ ამოვიკითხავ, დაგვიანებულები მერე კლასში ნულარ შემოვლენ. პაუშვებო, ხომ დაიმახსოვრებთ?

— დავიმახსოვრებთ, მასწავლებელო! ყველამ გაიმეორა ეს სიტყვები.

ერთ დღეს ნოდარი თავის ადგილზე იჯდა. მასწავლებელმა სია ამოიკითხა, მერე გამოაცხადა:

— ბაუშვებო, ამოიღეთ წიგნები! კლასში ერთბაშად აშრიალდა წიგნების ფურცლები და ისევ სიჩუმე ჩამოვარდა. ნოდარმა წიგნი რომ გაშალა, მერე მასწავლებელთან მივიდა:

უნდოდათ გაეგოთ, თუ მართლა იქ იქნებოდა გურამი. კარი რომ გაიღო, მასწავლებლის ხმა გაისმა:

—გურამ, აქ რას აკეთებ?
—მამამ წიგნი მიყიდა, მაღაზიაში ვიყავით... დამაგვიანდა.
—მერე, რატომ არ შემოხვედი?
—თქვენ ხომ ასე გვითხარით, ნულარ შემოხვალო.

—გახსოვს ჩვენი პირობა?
—მახსოვს, მასწავლებელო.
—ახლა კარგი ბიჭი ხარ, შენ ბევრი არ დაგიგვიანებია, — უთხრა მასწავლებელმა და თავზე გადაუსვა ხელი. — წადი, გურამ, დაჯექი, — მერე ბავშვებს მიუბრუნდა და თქვა:

—ბავშვებო, საიდან გავიგეთ, რომ გურამი კარგებთან იყო?
ბავშვებმა პატარა თითები ასწიეს. მასწავლებელმა ერთი მოწაფე ააყენა.
—ნოდარმა გითხრათ, მასწავლებელო!
—რატომ თქვა ნოდარმა?
—იმიტომ, რომ ისინი მეგობრები არიან.

—შენ რომ გცოდნოდა, იტყვი!
—ღიად, მასწავლებელო!
—რატომ?
—იმიტომ, რომ ჩვენ ყველანი ამხანაგები ვართ.

გურამი და ნოდარი ისმენდნენ ამ საუბარს და ერთიმეორეს ღიმილით უცქეროდნენ.

—მასწავლებელო, გურამი წელან მოდიოდა, ახლა მოსული იქნება, მაგრამ ვერ შემოდის... მასწავლებელო, არ შემოუშვებო?

—ნოდარ, აბა, დაიკავე შენი აღგილი! მასწავლებელი წავიდა კარებისაკენ. მოწაფეები სულგანაბული უცქეროდნენ,

ნანანა

იანია ქვიალა

ბელორუსიის სახალხო პოეტი,
ორდენისანი.

იასაშაშა

თარგმნა ბელორუსულიდან

ნძინე, ჩემო პატარა,
იძინე უძფოთუფლადა,
ჩვენ ღამე ბევრი ვატარეთ
უძილოდ ორმა ერთად.

შენი მამიკო პატრირად
ზანებს ჭეხუთ განაწამები.
კარუმი, რამ აკატირა,
შვილო, დასუტე თვალები.

* *

იზარდე, დეჟილო, იძინე,
ჟულირსეთ ახალ ხანასა!
კრძობა? — ლაღი ქარი სისინებს,
კვიდეგნს ბედნიერთ ნანასა.

ზნის ტყვედ ეოფნა დეღვითა,
ტანჯვა, ვარაში, ურეები
კვეყოფა, — ამიერიდან
ზანს აღარ ემსახურები!

* *

მდურვა არ გამართებს ბედისა,
კეყო, რაც ღამე ათენე,
შვილო, ვარსკვლავნი კრემლისა
გზას მარად გაკინათებენ!

დასტკები სიამით, შუებითა,
ასცდი შუე დღეებს მამათა,
შვილო, სტალინმა შენი გზა
შვიურ სინათლით ანათა!

ნიშა დაჯიგა

მეჩიხი ი. ხახუაშვილი

—ნიშა, ჰაპი, ნიშა!—უძახოდა გელა დაკარგულ ძროხას მალალ მთებში. ბინდისას ბიჭი უფრო ზევით მიიწევდა. მის ახლომახლო ჩირგვებს ლაწალწი გაუდიოდა. გელა ხან გაჩერდებოდა, სუნთქვას იკავებდა და ყურს უგდებდა, იქნებ საღმე ფაჩიფუჩი ვავიგონო, მაგრამ არსად ჩამიწევი არ ისმოდა.

—დედო, ჰო, ნიშაა!—წამოიყვირებდა დროგამოშვებით გელა და ყელში მომღვარ ქვითინს ძლივს იკავებდა.

მის ხმას მალალი მთები იმეორებდნენ. როცა ეს გამოძახილიც, სადღაც შორს მიწებდებოდა, ტყიდან წყაროს ლიკლიკი და უკვე დაბინავებული ტყის ჩიტის წრიბინი წუთით მოისმოდა და ისევ დუმილი ბყარდებოდა.

ბინდი უკვე ჩამოწვა ხეხუბში. ტყე მოიღუშა.

—ნიშა, დედო, ჰო, ნიშა!—კიდევ გაჰყვირა გელამ და ახლა კი ტირილი ამოუშვა.

დაეკარგა; კვალწმინდად დაეკარგა კოლექტივის ყველაზე თამამი და ლამაზი ძროხა!

რალა პასუხი ვასცეს კოლექტივის?!

ან საიდან უნდა გადაუხადოს იმ ძროხის საფასური?! თუ არა და რა ჰქნას ბიჭმა?! ერთადერთი იმედი მხოლოდ ის იყო, რომ ჰკვიანი თოლიცი აღარსად ჩანდა. იქნებ დაუდევარ ძროხას თან გაჰყვა და იმიტომ აღარ დაბრუნდა?!

გულში ასე გადაწყვიტა გელამ და სოფლისაკენ იბრუნა პირი. კარგად ბნელოდა, როცა ბიჭმა კოლექტივის გომურს მიაყენა დანარჩენი საქონელი. საქონელი რომ დააბინავა, კარებს კლიტე დაადო და დალოლილ-დაქანცული ისე მიეგლო ლოგინზე, რომ არავის შეუშინებია.

იწვა ბიჭი თვალდახუჭული და შუალამემდე მწარედ ოხრავდა. ირიტრატა თუ არა, გელამ მეორე ძაღლს დაუძახა და ისევ საქმენალად გასწია. ნისლის ქარავენს თხემებში ჯერ კიდევ სთვლიდა, დილის ნიავს ელოდა, რომ დაძრულიყო.

—დედო, ჰო, ნიშა!—ყვირის გელა და ცდილობს წინ გაჭრილ ძაღლს არ ჩამორჩეს. ბიჭმა ბევრი ირბინა, კლდიდან კლდეზე გადახტა, ლოდიდან ლოდზე და ერთ დიდ ხეეს მიაღდა.

—ვაიმე, თუ აქ გამოფაშვა იმ შეჩვე-

ნებულმა ძუ მგელმა! — შიშით გაივლო გულში გელამ და ნაპრალზე ისკუბა. ნაპრალი სველი იყო. ბიჭმა ფეხი ვერ მოიმაგრა, დასხლტა და თავქვე დაეშვა. გელას ბედზე, ხუთიოდე ნაბიჯის მანძილზე კლდეში ამოსული ბუჩქი შეეხეჩა და იმან შეაკაჟა, თორემ უფსკრულში ჩაიჩეხებოდა.. გელა ბუჩქს მაგრად მოეკიდა და ხევისაყენ ზურგშექცევით დაჯდა ბუჩქზე. ბიქს დაკაწრული კანკებიდან სისხლი თქრიალით სდიოდა, ხელები უკანკალებდა, მაგრამ მინც არ დაიბნა. ბუჩქზე მჯდომმა დაისვენა, ძაღლი მოიკრიბა და ასასვლელი გზა შეათვალიერა. კლდეზე აქა-იქ პატარა ჩირგვები იყო ამოსული. ფეხის დასამაგრებელი კი არსად ჩანდა. ზემოდან კლდის ნაპრალის ერთი ქიმი მოტეხილ ფრთასავით ძირს დაშვებულიყო. იქამდის ჩირგვების დახმარებით ბიჭი კლდეებზე უნდა დაკიდებულიყო, ქიმზე ფეხი შეედგა და ისე ასულიყო, არა და როდემდის იჯდეს აქ? ვინ იცის, გელას ამბავს ხალხი როდის მიხვდება, როდის მოძებნიან. მზეც ამოვა, დასცხება, დასუსტდება და მერე შშვილობით, მთელი ქვეყანავ!

გელამ გაბედა: მახლობელ ჩირგვს ხელი მიაწვდინა, წელში გასწორდა, ცაღლი ხელით ზედ დაეკიდა, იქიდან მეორე ხელის დახმარებით ზვეით აცოცდა, მესამე ბუჩქიც და... ავა. მაგრამ გელამ უცებ სისუსტე იგრძნო, თითქოს ხელიც აუკანკალდა. ბიჭმა მინც უკანასკნელი ძაღლი მოიკრიბა, ოდნავ შეირბა, ასწია ფეხი და კლდე რომ ფეხქვეშ იგრძნო, ამ დროს ძაღლიც მიიჭრა. გონიერმა ძაღლმა წინა ფეხები მიწაზე ბოძებივით დაარქო, დახარა თავი და ბავშვს საყულოში წაავლო პირი.

გელამ შედავათი იგრძნო, უფრო მსუბუქად აზიდა წელი, ავიდა და იქვე ფრიალოზე პირქვე წიგდო. ვეღარ ადგა გელა. მთელი ტანით თრთოლა დაიწყო. შიშის ზარი სამშვიდობოზე იგრძნო. ძაღლი ბავშვს დალურჯებულ ხელებს და დასისხლიანებულ კანკებს ულოკავდა და თან ისეთი ხმით შესწკმუტუნებდა, თითქოს ეუბნებოდა: დაწყნარდი, ეხლა კი არა გიშავსო.

მზე უკვე ამოდიოდა, როცა ბიჭი წამოდგა და ისევ ძებნას შეუდგა. ერთ ტაფობს რომ გასცდა, უცებ ხშირი ტყით

დაბურული ღელიდან ძაღლის ყეფა მო-
ესმა და იმედმოცემულმა ნაბიჯს უმატა.
ცოტა ხნის შემდეგ გელა უცნაურ სუ-
რათს თავს წაადგა: ნიშა ძროხა მაღალ
კლდეს უკანა ფეხებით მისდგომოდა და
დაღლილი იცოხნებოდა. მის გვერდით
ბალნებდაგლეჯილი თოლია იწვა და
მგლისაგან ნაკბენ ადგილებს ილოკავდა.
მეორე ძაღლი სიხარულით ხან ძროხას-
თან მიიჭრებოდა, ხან მომავალ გელას
შეეგებებოდა და გამალებით ყეფდა. წა-
ქედილ ბალახზე გელამ რუხი ფერის
ბალნები და სისხლის წვეთები შეამჩნია.

—ალბათ, წუხელი აქ დიდ ბრძოლას
ჰქონდა ადგილი, — გაიფიქრა გელამ.

ბიჭის მიახლოებაზე თოლიამ საში-

ნელი წკმუტუნი ატეხა, წამოიწია და
უკანა ფეხი ძლიეს აითრია.

—აი შე სამგლე, წანწალა! ნეტავი იმ
მგელს გამოეფაშვე და ამ ძაღლის კი შე-
ნი გულისათვის არაფერი დაშავებოდა!

აპაი შენ! — და გელამ ძროხას ჯოხი
მოუღერა. ძროხამ ნიშა თავი გაიქნია და
გელას ისეთი თვალებით დაუწყო ცქერა,
თითქოს პატიებას სთხოვსო. ბიჭმა ჩა-
მოგლეჯილ შარვლის ტოტიდან ნაკერი
ჩამოიფხრიწა და თოლიას ფეხი შეუხვია,
მერე ისევ მოტრიალდა, ძროხას კიდევ
შეუტია, საფარიდან გამოაგდო და ფეხ-
აკანჭურებულ ძაღლთან ერთად გამოე-
დევნა. უურმა კი მახარობლად დაწინა-
ურდა და მხიარულად მიიყეფებოდა.

თემატიკა ანტიკონი

ღამეს ფრთები გაუშლია,
 სიჩუმეა, ქარსაც სძინავს,
 ფანტელების უცხო შრიალს
 წყნარად უსმენს გივის ბინა.
 ხანაც ჩასთვლემს სახლსაც უცებ,
 თურმე ძილი სახლმაც იცის,
 თოვლი მოდის, თოვლი მოდის,
 იფარება მკერდი მიწის.
 ეს პატარა ფანტელები,
 როგორც ციკინათელები,
 წყნარ ფარფატი ირხევიან
 და ბნელ ღამეს ათენებენ.
 როს გათენდა,—გვიცი ადგა,
 ვარდი იყო ცვარიანი,
 ცქრიალა და ხმანარნარი,
 ბიჭი გიშერთვალისანი.
 ვერ ისვენებს, თითქოს ცაში
 სურს ნავარდი შევარდნული,
 ზამთარს ხედავს ცელქი ბავშვი
 და სიამით უცემს გული.
 გივისაც ხომ ასე სურდა,
 ციგით უნდა ისრიალოს.
 —რა თოვლია, რა თოვლია,
 გმადლობთ ცაო ნისლიანო!
 მუხლებამდის დასდო უკვე
 და ეხოში ჩარბის გივი,
 უხარია:
 —თოვლი, თოვლი,
 ფაფუკი და ასე ცივი!—
 დაუძახა ვანოს, მაროს,
 ნაბერწყლები სცივივა თვალებს,
 უნდა თოვლი მიყაროს
 ვინც ზარმაცად დაამთქნარებს.

გადაბნეტილ ფანტელებში
 გადაგორდნენ ყირამალა
 და ერთმანეთს თოვლის გუნდა
 დაუშინეს მალი-მალა.
 ეს რა მარდალ ააშენეს,
 რა ღამაში ქოხი არი!
 თოვლის კაციც დაამშვენეს
 გაუცვეთელროხიანი,
 დგას ჩიბუხით პირში ასე
 მოღერებულჯოხიანი.
 გაღადებულ ბავშვებს თავზე
 თოვლი ქუდად ეხურებათ;
 მაგრამ იქვე ღობის ძირას,
 რომ მიმსხდარან ბელურები,
 შესაბრალოდ მობუზულან,
 სცივათ, კშიათ საცოდავებს,
 დასდებიათ თოვლის ქულა
 მათ პაწია ღამაზე თავებს.
 ხმაწყრიალა გივი უცებ
 სახლისაკენ გაეჭანა,
 კიბე სწრაფად აირბინა
 და საკენკი მოიტანა.
 მშიერ ჩიტებს სიხარულით
 და ხალისით გადუყარა:
 —ჩვენ თუ ვხარობთ, თქვენც იხარეთ
 იფრინეთ და ილაღობეთ!
 თოვლი ფარავს სახურავებს,
 თოვლი ადევს ბაღის ღობეს.
 შორით ჩანან, ღვეის მხრებით
 დათოვლილი ღვანან მთები,
 და ღრუბლების გაშლილ ფარას
 მთელი ზეცა დაუფარავს.

სძინავს, სძინავს

სენაკო ძეგანი

სძინავს, სძინავს ტკბილი ძილით
აკუნის შუეს და აკუნის მნათობს,
დიმილს აფრქვევს ძილშიაც კი
ტუჩები და შუბლი ფაროო.

ფუნწულა და გაპუნტული,
თვალბრიალა, სასნებადრი,
აკუნის გულში ამოსულა
გაზაფხულის ნორსი ვარდი.

ესიხმრება დედის ტუჩუ,
აცმაცუნებს ტუჩებს სშირად,
იმშუმნება საღალერსოდ
მხრებგაშლილი ზეგნი ირა.

სძინავს, სძინავს ტკბილი ძილით,
სასე ეშით დაუნამავს,
ზრდის მომავალ სივაჟკაცუნ
დედის სმა და დედის ნანა.

ზრდის ქვეყნისთვის და მშობლის გულს
ახალისებს ცელქი ბავშვი,
ირა სწორედ ვაჟკაცია,
აკვანში რომ სელებს კაშღის.

სძინავს, სძინავს ტკბილი ძილით
და უღიმის სასნებადრი,
აკუნის გულში ამოსულა
გაზაფხულის ნორსი ვარდი.

ი. ხიციანი

ქვენ ყველამ იცით ჩვენი მზიანი აფხაზეთის მშვენიერი ქალაქი სოხუმი.

ამ ქალაქის უძველესი სახელი არის დიოსკურია.

V საუკუნეში ჩვენს წელთაღრიცხვამდე, ე. ი. 2500 წლის წინათ, დიოსკურია უკვე ცნობილი იყო მსოფლიოში როგორც ნავსადგური და სავაჭრო ქალაქი.

ვის არ იზიდავდა შორეული ქვეყნებიდან ამ მხარის სიმშვენიერე და სიმდიდრე! ძველი ბერძენი მოგზაური სტრაბონი მოგვითხრობს, დიოსკურიაში 70 სხვადასხვა ტომი და ხალხი ცხოვრობდა და ყველა მათგანი თავის ენაზე დაპარაკობდაო. დაახლოებით ამავე პერიოდში, პირველი საუკუნის მეორე ნახევარში, რომის სარდალი პომპეუსი, რომელმაც უამრავი ქვეყანა დაიპყრო და მათ შორის ჩვენი ქვეყნის ნაწილიც, თავისი ჯარით დიოსკურიაში დაბანაკდა. არის გადმოცემა, თითქოს მას მოუხდა 170 მთარგმნელის აყვანა, რომ ურთიერთობა დამეყარებინა ადგილობრივ ტომებსა და ხალხებთან.

მრავალი კოშკი-სიმაგრე, ტაძარი და სასახლე იყო ქალაქში.

ბერძენების, რომაელების, გენუელების, ვენეციელებისა და სხვა ხალხების ხომალდები შედიოდნენ დიოსკურიის ნავსადგურში, აქედან მიდიოდა საქონელი აღმოსავლეთსა და დასავლეთში ურთიერთ შორის ვაჭრობის ნიადაგზე.

ასე დულდა ცხოვრება დიოსკურიაში. მაგრამ ერთ დღეს აღელდა, აბობოქრდა შავი ზღვა, რომელსაც მაშინ პონტოს ზღვას უწოდებდნენ. მთებამ ამართული ზვირთები დაეძგერნენ ქალაქს და შთანთქმეს ზღვაში.

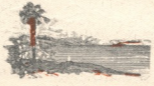
ზღვა დაწყნარდა.

მაგრამ სადღა იყო მშვენიერი დიოსკურია! შოლივლივე წყნარი ზღვის ზედაპირზე მხოლოდ კოშკებისა და ტაძრების გუმბათები მოჩანდა.

რამდენიმე ათეული წლის წინათაც ძლიერი ღელვის შემდეგ სოხუმელები ნაპირზე პოულობდნენ ოქროს, ვერცხლისა და სპილენძის ფულებს.

ერთხელ, ძლიერი ღელვის დროს, ზღვამ ნაპირზე ოქროს ძვირფასი ჯილა (ლიადემა) გამოაგდო.

ღელესაც, წყნარსა და მზიან ამინდში, გამჭრიახი თვალები კარგად შეამჩნევს ზღვის ქვეშ ქალაქის კედლებსა და ზოგიერთ მენობას.

ძუნნი მდიდარი და მუშა

ნაზარ აზნინიძე

რთხელ ძუნწმა მდიდარ-
მა კაცმა ღვინო იყიდა,
ღვინით სავსე ბოთლები
მოზრდილ ყუთში ჩაალაგა,
მებარგე მუშას დაუძახა და
უთხრა:

—ეს ბოთლებიანი ყუთი ჩემს სახლში
წაიღე, გასამრჯელოდ სამ ისეთ დარიგე-
ბას მოგცემ, რომ ფულზე უძვირფასესი
იქნებაო.

მუშა დაფიქრდა, ფულს დარიგებანი
ამჯობინა და ყუთი ზურგზე მოიღვა.

როდესაც მანძილის მესამედი გაიარეს,
მუშამ მდიდარს პირველი დარიგების მი-
ცემა სთხოვა.

—თუ ვინმემ გითხრას, რომ ცარიელი
ყუტი სჯობია მაძლარ კუქს, არავითარ
შემთხვევაში არ დაუჯერო!—მისცა პირ-
ველი დარიგება მდიდარმა.

მუშა ჩაუფიქრდა ამ დარიგებას, მაგ-
რამ საგულისხმიერო შიგ ვერაფერი და-
ინახა. თავი იმით დაიმშვიდა, რომ, აღ-
ბათ, დანარჩენი ორი დარიგება იქნება
ძვირფასიო, და გზა განაგრძო.

როდესაც გზის მეორე მესამედი გაი-
არეს, მუშამ მდიდარს მეორე დარიგება
სთხოვა. პასუხად მდიდარმა დინჯად
წარმოთქვა:

—თუ ვინმე გეტყვის, რომ ფეხით სია-
რული სჯობია ცხენით მგზავრობას, არ
დაუჯერო.

მუშას გაოცება დაეტყო, რადგან ამ
დარიგებაშიაც საგულისხმიერო ვერაფე-
რი დაინახა, მაგრამ მესამე დარიგების
მოლოდინით გზა დაშვილებით განაგრძო.

როდესაც ისინი მდიდრის ეზოში შე-
ვიდნენ, მდიდარმა ნაბიჯს უმატა და კი-
ბეზე ასვლა დააპირა. უკან ჩამორჩენილმა
მუშამ დაუძახა, შეაჩერა და მესამე და-
რიგების მიცემა სთხოვა.

მდიდარმა დამკინავი კილოთი წარ-
მოთქვა:

—თუ ვინმემ გითხრას, რომ ჩვენს
ქალაქში შენზე შუქითი და სულელი მუშა
არის, არ დაუჯერო!

ასეთი დარიგების გამგონმა მუშამ
ბოთლებიანი ყუთი ზურგიდან გადმოაგ-
დო და ზიზლით დაუმატა:

—თუ ვინმემ გითხრას, რომ ამ ყუთ-
ში თუნდაც ერთი ბოთლი დარჩა დაუშ-
სხვრეველი, არ დაუჯერო!

ამ მოულოდნელი ამბით სახტად
დარჩენილი მდიდარი დამსხვრეულ ბოთ-
ლებს და ღვარად წასულ ღვინოს მიაშ-
ტერდა, ხმა ვერ ამოიღო და მუშის მიერ
ზიზლით წარმოთქმულ შემდეგ სიტყვებს
მოჰკრა ყური:

—სადაც შენი დაიკვებო, იქ ჩემიცა
სთქვი!

მური და ბავშვები

სიტყვები: ილი სინარულიძე.

მუსიკა: მიხეილ გუგუშვილიძე

Allegretto

ჰა! მუ-რი-ა, მუ-რი-ა! ნყ ხაჩყ-მა - ღყ-რი-ა!

მო-ღიგავვე-თა-მა-შე ხომ გა-ჭა-მეთ ჰყ-რი-ა!

p

mf

D.C.

ჰა, მურია, მურია!
 ნუ ხარ უმადურია!
 ფისოს რატომ წვართვი
 ერთი ლუკმა პურია?

ჰა, მურია, მურია!
 ავიტყვიტავს ყურია!
 რად დააღრთხე ქათმებში
 ბატო, ინდაურია?

[2 ახრ]

შანი

ზამთრის მოსვლა

დღეს ზამთარმა შემოგვცია ვერცხლისფერად,
 მსუბუქ ფრთებით, თეთრი ფრთებით მოფრენილა,
 ჯერ მთაწმინდა გაათეთრა, დააბერა
 და თბილისის ქუჩებშიაც მოფენილა.

ზამთრის მოსვლას ზემოებენ, არეინ დარდობს,
 დღეს სუყველას სიხარულის გრძნობა იცავს,
 ზამთარს არ სურს ცის სივრცეში ინავარდოს,
 დღეს გვესტუმრა, ინახულა დედამიწა.

არ მინახავს ასე ღვინა თავის დღეში,
 ხალისობენ ხენი თოვლით დაბამბული,
 მზე არ მოჩანს, მაგრამ კოხტა ნაძვის ხეში
 უამრავი მზე ყოფილა დამალული.

დღეს ზამთარმა შემოგვცინა ვერცხლისფერად,
 მსუბუქ ფრთებით, თეთრი ფრთებით მოფრენილა,
 ყველა ბავშვი სიხარულით აამღერა
 და მეც ლექსით შემაგება ვერცხლის დილას.

ამჟამად თბილისში

